

Algemene Beschouwingen 2014 - begroting 2015

Eerste termijn, ochtend

Voorzitter, we gaan hier niet tot in detail opsommen wat ons aan deze begroting niet bevalt. We willen ons vooral bij de grote lijn houden. Laten we beginnen met wat ons bevalt aan deze begroting. Daarin is ruimte voor nieuw en verbeterd flankerend armoedebeleid, dorpsontwikkelingsplannen, versterking van de buurtnetwerken, het realiseren van Brede Maatschappelijke Voorzieningen, de verhoging van veiligheid voor fietsers en voetgangers, versterking van Meerssen-West en Rothem en dergelijke. Verder weten we dat er de afgelopen maanden hard aan is gewerkt is. Daarvoor zijn we de betrokkenen erkentelijk.

Maar, dat neemt niet weg dat wij niet blij zijn met de begroting die het college aan de raad heeft aangeboden, evenmin met het meerjarenperspectief. Het is overduidelijk het resultaat van een wanhopig winkelen bij allerlei posten. Er is geen samenhang tussen de resultaten ervan. Wel lijkt er samenhang tussen de effecten van de begroting. Onrust en onbegrip bij burgers. We hebben de afgelopen dagen gesproken met mensen van de bibliotheek en het Platform Duurzaamheid en zij toonden zich meer dan geschokt. Worden wij nog wel serieus genomen, hoorde ik. En uw college jubelt zo over de noodzaak van burgerparticipatie. KIJK!!! vraagt zich sowieso af waar de burger is bij dit soort operaties.

Voorzitter, toen dit college aantrad, waren de frisse, positieve verhalen niet van de lucht. Vergeet het verleden, alles wordt anders, wij gaan meer uit Meerssen halen. Als we dat laatste als standaard criterium voor beoordeling op de voorgestelde ingrepen zouden loslaten dan blijkt dat een half jaar later vooral neer te komen op het ophalen van nog meer geld bij de burger. In de vorm van lastenverhogingen en bezuinigingen op voorzieningen. Het is de bekende reflex van een overheid met een tekort. De gemeentelijke organisatie lijdt het minst. Niets nieuws onder de zon.

KIJK!!!

En de vraag is hoe consequent en geloofwaardig u bent. De coalitie schrijft in haar akkoord: "Ondersteuning van evenementen is hierbij essentieel." U zadelt evenementen op met leges. U wilde bezuinigen op de jeugdBOA terwijl het akkoord schrijft: "In het jeugdbeleid dient veel aandacht uit te gaan naar de preventie van mogelijke problemen onder jongeren." In het akkoord wordt met veel tamtam 500.000 euro per jaar gereserveerd voor nieuwe ambities, daar blijft in 2015 100.000 euro van over. "Verhoging van de belastingen moet zo veel mogelijk worden voorkomen", schrijft het akkoord. Maar nee hoor, allerlei heffingen en belastingen gaan omhoog. Tenslotte, het akkoord schrijft: "De gemeente dient" - let wel: u schreef DIENT, dat klinkt behoorlijk verplichtend - "een duurzaamheidsagenda te voeren."

Goed, voorzitter

Duidelijk mag zijn dat KIJK!!! heel erg ontevreden is over de manier waarop de coalitie omspringt met duurzaamheid. We vinden die kortzichtig en niet van deze tijd. Het schrappen van een toch al minimaal bedrag van 40.000 euro structureel op duurzaamheid is daarbij een schijnbezuiniging, gezien vanuit het perspectief van een gemeente die sinds 2008 zegt duurzaamheid serieus te nemen. Een investering krijgt hier zonder enige vorm van argumentatie het etiket onnodige kosten opgeplakt. En zonder dat we als raad het gemeentelijke duurzaamheidsbeleid 2014 hebben kunnen evalueren. Die evaluatie komt pas in december naar de raad.

Voorzitter, het is niet zo dat dit college niet voor een lastige opgave staat. Er is groot achterstallig onderhoud in met name het fysieke domein, de provincie wenst meer orde op financiële zaken en de drie Ds gaan de gemeente hoe dan ook een hoop geld kosten. Wij zien het probleem, maar, wij zouden keuzes hebben gemaakt vanuit de overtuiging dat juist het in ere houden van duurzaamheid de sleutel naar een op langere termijn houdbare begroting is. Wij zijn oprecht geschrokken van de manier waarop duurzaamheid in de begroting wordt afgedaan; er lijkt zelfs geen rol voor de gemeente als goed

KIJK!!!

voorbeeld weggelegd te zijn. Evenmin een rol voor de gemeente als aanspreekpunt voor de burger met initiatieven op dit gebied. De pagina's 64 en 65 van de begroting zijn tekenend voor de verwarring die het college scheidt als het over duurzaamheid gaat. En voor de onzekerheid die het college daarmee ten aanzien van duurzaamheid manifesteert.

Maar, voorzitter, vergeéten we even het wóórd duurzaamheid. Ik wil college en raad enkele vragen voorleggen.

Vindt u dat de gemeente een taak heeft als het gaat om de veiligheid van burgers?

Vindt u dat ze een taak heeft als het om de gezondheid van burgers gaat, om hun welbevinden in het algemeen?

Vindt u dat de gemeente een taak heeft als het gaat om de omgang van burgers met elkaar en met hun omgeving?

Een taak als het gaat om de openbare ruimte?

Als het gaat om het faciliteren van burgers om in hun levensonderhoud te voorzien?

KIJK!!! meent dat de gemeente daar dagelijks mee bezig is, met de leefomgeving van onze burgers. Dat vindt het college ook?

Meer nog, voorzitter: de gemeente werkt aan een gezonde, weldadige, tolerante, zorgzame, inspirerende, stimulerende leefomgeving. En, écht waar, de leefomgeving van onze burgers ís het milieu, ís de samenleving, ís middelen. En de werkelijkheid is dat de gemeente spin is in het weefsel dat lokale leefomgeving heet. En ze heeft beslist een taak als het gaat om de houdbaarheid daarvan. En dat weefsel is op zijn best én beter houdbaar als alle medewerkers goed met elkaar verbonden zijn, en alle materialen en middelen goed worden ingezet. De gemeente heeft daarin het overzicht en kan het mee bewaren. Maar wat dit college doet is zichzelf isoleren uit en aan de kant gaan staan bij een samenleving die al volop bezig is met zijn weg te zoeken naar een voor de toekomst in

KIJK!!!

alle opzichten houdbare leefomgeving. U bent er in dat opzicht niet voor uw burgers.

Het woord dat we net éven vergeten zijn, benoemt niet een luxe activiteit, het benoemt een natuurlijke taak van een gemeente die de leefomgeving van haar burgers als opdracht heeft. Dat éven vergeten woord benoemt geen kostenpost maar een investering. Het benoemt een manier van denken en handelen, een houding, een instelling die typerend is voor een gemeente die zich wil opstellen als ondernemende – ook zo'n woord uit uw coalitieakkoord waarvan wij ons afvragen waar het gebleven is - verbinder en arrangeur én het is ook een goed mechanisme om mee te toetsen en te sturen. Het kan dienen als solide basis voor een begroting waarin keuzes beter onderbouwd zijn en wellicht voor burgers ook meer begrijpelijk en daardoor meer aanvaardbaar.

Laat duidelijk zijn dat de manier waarop de gemeente in de afgelopen jaren invulling heeft gegeven aan het woord dat we even vergeten zijn, slechts tot bescheiden effecten heeft geleid. KIJK!!! heeft al enkele keren stevige kanttekeningen geplaatst bij zowel de dikke pakken geduldig papier als bij het gebrek aan voor de burgers goed zichtbare resultaten. Het was nogal mondjesmaat. Startersproblemen, zullen we maar zeggen. Van een organisatie die zich het echt bezielde houdbare denken en doen nog moet eigen maken. Dat kan écht veel beter.

Wat vindt uw college daarvan?

Laten we eens kijken naar de voorgestelde bezuiniging op de groenvoorziening. We gaan over van bos- en sierplantsoen naar gazon. Dat kost ons 73.000 euro en vervolgens levert het ons geld op, zegt de begroting. En dat is het dan.

Vraag is nu, kan dat ook anders?

Ja, dat kan, als je vanuit de drie Ps kijkt en je afvraagt hoe die hier in elkaar grijpen en met elkaar verbonden zijn.

KIJK!!!

- Deze ombuiging kost in 2015 73.000 euro, er ligt geen berekening van de terugverdientijd onder (Profit, niet erg duurzaam)
- Terugverdienen gaat ten koste van werkzaamheden van het noodlijdende en door de gemeente gesubsidieerd MTB (Profit, niet erg duurzaam)
- Inkomsten weghalen bij MTB, dus bij mogelijk participatiewerk (People, niet erg duurzaam)
- Werkzaamheden in groenbeheer verminderen, ook voor mensen voor wie de gemeente vanaf 2015 dagbesteding moet regelen (People, niet erg duurzaam)
- Minder mogelijkheden burgerparticipatie, hechtheid gemeenschap (People, niet erg duurzaam)
- Van plantsoen naar gazon is meer monocultuur, minder biodiversiteit (Planet, niet erg duurzaam)
- Gazons leveren minder voedsel voor bijen, maar de gemeente blijft wel overal bijenhotels plaatsen (Planet, niet erg duurzaam)

Ondertussen schrijft de gemeente op haar site:

“Staatsbosbeheer heeft de afgelopen weken gewerkt aan houtoogst in het Bunderbos. Door tijdig en gefaseerd verjongen ontstaat een duurzame houtproductie. Een bos met veel variatie herbergt bovendien veel meer dier- en plantensoorten dan een eenvormig bos.”

De vraag is dan, voorzitter, heeft u daar zo naar gekeken en kiest u nu nog steeds voor deze bezuiniging?

Wat ik vooral wilde zeggen: het in stand houden van diversiteit in de groenvoorziening herbergt kapitaal in de volle breedte van de drie Ps en de volle diepte van de houdbaarheid. En dat kapitaal vernietigt dit college en het kost ons nog 73.000 euro ook. En Joost mag weten wat u nog meer vernietigt met de voorgestelde bezuinigingen. Omdat u geen onderliggende visie heeft. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat het de vraag is of de

KIJK!!!

integrale visie op de leefomgeving als door ons bedoeld tot heel andere keuzes zou hebben geleid. Maar, door op een verkeerde manier te kijken naar hoe om te gaan met het begrip waarvan we het woord even vergeten zijn, heeft het college zich die kans ontnomen.

Het is wel de manier waarop KIJK!!! naar zaken kijkt. We hebben een visie, zetten daarvan de hoofdlijnen uit, zoeken de samenhang en verbinden waar mogelijk en wenselijk, maken daarmee heldere keuzes en besturen transparant en in dat proces krijgen wat ons betreft burgers volop ruimte.

In het licht van mijn betoog komen wij tot de conclusie dat de gemeente vanuit haar taak, noem het zorgtaak voor de leefomgeving, middenin de samenleving moet staan, op alle fronten, ook op het front van wat ook wel eens met een verwarrend woord duurzaamheid wordt genoemd (oeps!). Ons advies aan uw college is: schrap die 40.000 euro niet maar gebruik die voor het systematisch inzetten van expertise in het leggen van slimme verbindingen tussen Planet, People en Profit op momenten dat de gemeente op zoek moet naar houdbare oplossingen voor processen en projecten die zichzelf en/of burgers op de rit willen zetten. Zorg ervoor dat de te maken keuzes goed zijn voor milieu, mensen en middelen. Goed zijn voor de leefomgeving van onze burgers, ook op langere termijn. Trek expertise aan die het probleem kent, fris, breed en ver kijkt, deuren opent, verbindingen legt en concrete resultaten kan boeken. Daarmee laat je als gemeente zien dat je je taak als verbinder in de leefomgeving van je burgers en jezelf in alle opzichten serieus neemt én het levert geld op. Stel een agenda van mijlpalen op, betrek daar het Duurzaamheidsplatform, WMO-platform en de Financiële Werkgroep bij. We hebben een amendement voorbereid waarin we die aansporing als opdracht aan het college hebben neergelegd.

Overigens, voorzitter, een ander voorbeeld, naast de voorgestelde bezuiniging op het onderhoud groen, voor een goede oefening in het VOORKOMEN MET HET BADWATER DE

KIJK!!!

BABY WEG TE GOOIEN is de voorgestelde bezuiniging op de bibliotheek. Maar, ziet u dat maar als huiswerk.

Wij hebben een amendement Bezuiniging Groenvoorziening en een amendement met betrekking tot de bezuiniging op duurzaamheid voorbereid.

Dan zouden wij in eerste termijn graag van het college vernemen welke bezuinigingen wat het college betreft teruggedraaid worden als in de loop van 2015 de ontwikkelingen op financieel gebied blijken mee te vallen.

Verder, KIJK!!! wil dat het college serieus werk maakt van het doorvoeren van kortingen in het accommodatiebeleid en het beheer van gemeenschapshuizen. De besluiten die de raad daarover in het verleden heeft genomen zouden nu eindelijk moeten worden uitgevoerd. Te lang zijn die vooruit geschoven. We verwachten daar daadkracht. Hetzelfde geldt voor de herijking van het subsidiebeleid. Dat laatste ook tegen de achtergrond van de voorgestelde bezuinigingen voor de bibliotheek en de ontwikkelingen in het land van RTME.

Tenslotte, we hebben al minstens vier keer expliciet gevraagd naar de samenstelling van het sociaal team (pagina 112). Wij vinden dat de raad daarover nog altijd onvoldoende is geïnformeerd. We raken daar volgens ons aan de grenzen van wat een gemeenteraad kan verdragen. Er zijn gemeentes waar deze teams zich al hebben gepresenteerd aan de bewoners. Het stoort KIJK!!! bovendien dat zonder dat door de raad is overlegd over een soort van blauwdruk voor de samenstelling van dit team al een medewerker buurtkracht is aangetrokken. Graag toelichting van het college.